

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 21.2.2007
KOM(2007) 60 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIE DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ
KOMITETU REGIONÓW**

WSPÓLNY RYNEK DLA OBYWATELI

Sprawozdanie okresowe na wiosenny szczyt Rady Europejskiej w 2007 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Wspólny rynek na miarę XXI wieku	5
3.	Realizacja koncepcji wspólnego rynku.....	8
4.	Podsumowanie	11
	Załącznik: Dotychczasowe zdobycze wspólnego rynku.....	12

“Europa nie powstanie w jednej chwili, ani według jakiegoś z góry ustalonego planu; można ją zbudować tylko w oparciu o konkretne osiągnięcia” (Robert Schuman)

1. WPROWADZENIE

Wspólny rynek jest jednym z konkretnych osiągnięć Unii Europejskiej. Obywatelom państw członkowskich daje prawo pobytu, prawo do podjęcia pracy i studiów oraz do przejścia na emeryturę w którymkolwiek kraju UE. Z punktu widzenia konsumentów oznacza wyższą jakość i normy bezpieczeństwa, a także większy wybór produktów i usług po niższych cenach. Przedsiębiorcom wspólny rynek daje możliwość działania w o parciu o jednolity zbiór zasad i dostęp do wspólnego rynku liczącego 500 konsumentów. Dla Europy w ogóle oznacza on natomiast bardziej otwarte społeczeństwo i konkurencyjną gospodarkę, gdzie pojawiają się nowe możliwości, szanuje się prawa socjalne i gdzie obowiązują wysokie normy w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony środowiska.

Wspólny rynek przeszedł długą drogę od podjęcia przez Komisję inicjatywy utworzenia wewnętrznego rynku w 1985 r. do urzeczywistnienia czterech swobód zapisanych w Traktacie – swobodnego przepływu osób, towarów, usług i kapitału. Umożliwiło to ustanowienie wspólnej waluty i przyniosło namacalne korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom europejskim. Najważniejsze z nich to zniesienie kontroli granic, większa konkurencyjność w dziedzinie działalności gospodarczej, możliwość podjęcia studiów lub pracy w innym państwie członkowskim, a także tańsze loty i połączenia komórkowe¹.

Znaczne korzyści ze wspólnego rynku odnosi również cała gospodarka UE: szacuje się, że to dzięki niemu w okresie 1992–2006 unijny PKB wzrósł o 2,2 % i powstało 2,75 mln nowych miejsc pracy. Wspólny rynek był jednak czymś więcej niż decyzją o wymiarze gospodarczym. Od początku obejmował również kwestie polityki społecznej i regionalnej, a jego zapleczem finansowym były fundusze strukturalne UE, dzięki czemu obywatele we wszystkich regionach Unii mieli swój udział w korzyściach wynikających z otwarcia rynków.

Obok euro, wspólny rynek stał się na całym świecie kolejnym symbolem gotowości państw członkowskich UE do współpracy przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu praworządności oraz zachowaniu wzajemnego zaufania i szacunku. Dla świata Unia może być więc przykładem tego, że możliwe jest współistnienie otwartego, konkurencyjnego rynku oraz wysokich norm w zakresie opieki społecznej, ochrony środowiska i służby zdrowia.

Wspólny rynek jest tworem dynamicznym, który podlega nieustannym zmianom i przystosowuje się do nowych warunków. Dlatego nigdy nie będzie można powiedzieć, że proces jego tworzenia został zakończony. Większość związanych z nim zagadnień jest już uregulowana prawnie, choć wciąż istnieją luki i nie wszystkie przepisy są w pełni wprowadzane w życie i egzekwowane. Wraz z rozwojem rynków pojawiają się nowe przeszkody. Należy utrzymać korzyści, jakie wspólny rynek przyniósł konsumentom i małym przedsiębiorstwom, i postarać się, by nadal mogli oni w pełni z nich czerpać. Pojawiają się nowe formy mobilności, a wraz z nimi konieczność unowocześnienia zasad dotyczących swobodnego przepływu pracowników.

¹ Więcej przykładów dotychczasowych zdobyczy wspólnego rynku można znaleźć w załączniku.

Początkowo celem wspólnego rynku było usunięcie najważniejszych przeszkód, jakie napotykali przedsiębiorcy chcący prowadzić działalność gospodarczą w innym państwie członkowskim. Wspólny rynek XXI wieku powinien natomiast wspierać lepsze działanie rynków i przynosić jeszcze bardziej konkretne korzyści obywatelom, przedsiębiorcom, pracownikom i konsumentom w rozszerzonej Europie.

Aby to osiągnąć, wspólny rynek XXI w. musi sprostać następującym wyzwaniom:

- globalizacja, która niesie ze sobą wiele nowych możliwości, lecz jednocześnie zwiększa konkurencję, z jaką muszą zmierzyć się przedsiębiorstwa europejskie, i coraz bardziej zaciera różnicę między rynkami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
- zmiany strukturalne, czyli m.in. rozwój gospodarki opartej na wiedzy, rosnące znaczenie usług w gospodarce, większa zależność energetyczna, zmiany klimatu i problem starzejącego się społeczeństwa;
- większa i coraz bardziej zróżnicowana UE, która ze Wspólnoty 12 państw przekształciła się w Unię liczącą 27 członków.

Wspólny rynek UE to solidna podstawa, w oparciu o którą Europa może przystosować się do nowej rzeczywistości. Jednak aby utrzymać swoje znaczenie i rolę, jaką odgrywa w pobudzaniu wzrostu gospodarczego i zwiększaniu spójności społecznej, musi nieustannie zmieniać się i dostosowywać. Sprzyjając opracowywaniu norm i zasad w dziedzinie jakości, które kształtują normy światowe, wspólny rynek musi umożliwiać europejskim obywatelom i przedsiębiorcom wykorzystanie szans, jakie daje globalizacja.

Niniejsze sprawozdanie okresowe przedstawia wizję wspólnego rynku XXI w. Jesienią 2007 r. ukaże się pełne sprawozdanie na temat wspólnego rynku zawierające propozycje dalszych działań.

Niniejszy dokument oparto na opiniach zebranych podczas publicznych konsultacji i debat oraz kilku badaniach opinii publicznej przeprowadzonych przez Eurobarometr², a także informacjach pochodzących z innych instytucji UE³. Jego celem jest zaprezentowanie pierwszych orientacyjnych wniosków w kontekście trwającego właśnie przeglądu oraz nakreślenie przyszłej wizji wspólnego rynku.

² Wykorzystane dokumenty i opinie można znaleźć pod adresem:
http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm

³ Patrz: Opinia Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 17 stycznia 2007 r. w sprawie przeglądu wspólnego rynku INT/332 – CESE 89/2007 EN/o

2. WSPÓLNY RYNEK NA MIARĘ XXI WIEKU

Europa XXI wieku jest nierozdzielnie związana z gospodarką światową. Źródłem jej dobrobytu zawsze było i będzie znoszenie barier i tworzenie otwartych rynków. Tę otwartość umożliwiły i ułatwiły solidne podstawy prawne. Zasady wspólnego rynku są nadal solidne. Naszym zadaniem w XXI wieku jest właściwe zastosowanie tych zasad: zapewnienie odpowiednich ram prawnych, zagwarantowanie właściwego funkcjonowania rynków, wspieranie konkurencyjności oraz reagowanie na dynamiczne zmiany, których bezpośrednią przyczyną jest udział Europy w gospodarce światowej. Celem wspólnego rynku w tym stuleciu jest zwiększenie korzyści płynących z rynków dla europejskich obywateli, konsumentów i przedsiębiorców oraz dążenie do Europy bardziej konkurencyjnej i opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju. UE musi zadbać o to, by otwarcie rynków i wzrost konkurencji szły w parze z uczciwymi praktykami handlowymi, tak by zagwarantować jak najwięcej korzyści dla konsumentów, oraz by w dalszym ciągu sprzyjały wzrostowi gospodarczemu i tworzeniu nowych miejsc pracy. Unia powinna również wyposażyć się w narzędzia skutecznego zwalczania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa, ochrony i zdrowia, nieodłącznie związanymi z otwartą gospodarką.

Z pomocą dobrze funkcjonującego wspólnego rynku, opartego na solidnych lecz elastycznych podstawach prawnych i stabilnej walucie, można wiele osiągnąć. Jest to skuteczne narzędzie poprawy jakości życia, wspierania innowacji, pobudzania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz generowania korzyści dla konsumentów europejskich. Jest to również środek pozwalający reagować na siły globalizacji i kształtować je. Wspólny rynek wspiera wewnętrzną konkurencję – niezbędny warunek konkurencyjności na rynkach zagranicznych. Promuje ujednoczenie norm w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, pracy i ochrony środowiska, co jest konieczne z punktu widzenia wolnego od zakłóceń wspólnego rynku. Są to normy, których będą musieli przestrzegać ci partnerzy UE, którzy będą chcieli skorzystać z możliwości oferowanych przez wspólny rynek. Za sprawą EOG, a coraz częściej również europejskiej polityki sąsiedztwa, zasady i normy wspólnego rynku wykraczają poza granice UE. Świat często spogląda w stronę Europy i przyjmuje ustanowione tu standardy. Działają to na korzyść tych, którzy są już gotowi do spełnienia nowych norm; powinno również przyczynić się do poprawy warunków życia i pracy na całym świecie.

Wspólny rynek XXI wieku to między innymi:

- **Wspólny rynek z perspektywy konsumentów i obywateli:** wspólny rynek przynosi korzyści konsumentom, zwiększając wybór produktów, obniżając ceny i zapewniając im ochronę za pomocą norm bezpieczeństwa dotyczących produktów i żywności, rozbudowanego prawa ochrony prywatności oraz zabezpieczeń przed nieuczciwą konkurencją i handlem. Obniżenie cen i zwiększenie wyboru produktów i usług było szczególnie skuteczne w obszarze transportu lotniczego, telekomunikacji i płatności transgranicznych w euro. Wspólny rynek otworzył nowe możliwości na rynku pracy, umożliwił swobodniejszy przepływ osób i ułatwił realizację programów wymiany studentów.

Należy jednak dążyć do tego, by korzyści w różnych obszarach działalności gospodarczej były jeszcze bardziej odczuwalne, a jakość produktów i usług cieszyła się jeszcze większym zaufaniem. Odnosi się to nie tylko do produktów i usług krajowych, lecz również do tych pochodzących z importu. Dotyczy to także sektorów zyskujących na znaczeniu, takich jak służba zdrowia.

Ponadto w związku z rozwojem handlu elektronicznego i transgranicznego zaistniała szczególnie pilna potrzeba skutecznego wzmocnienia pozycji konsumenta i ujednoczenia przepisów w zakresie ochrony konsumenta.

- **Wspólny rynek a zintegrowana gospodarka:** sprawnie działający i lepiej zintegrowany wspólny rynek oraz sprawiedliwe i skuteczne przepisy w dziedzinie konkurencji są istotne dla zapewnienia przedsiębiorstwom w całej UE równych szans, zachęcając je, szczególnie małe i średnie przedsiębiorstwa, do intensywniejszych działań transgranicznych. Wraz z rozwojem europejskiego rynku pracy pojawiają się nowe formy mobilności, co oznacza konieczność zreformowania przepisów regulujących swobodny przepływ pracowników.

Kolejnym elementem pozwalającym istotnie zwiększyć dobroczynne skutki wspólnego rynku oraz umożliwiającym w pełni wykorzystać jego potencjał będzie coraz powszechniejsze stosowanie euro, które stopniowo stanie się walutą większości państw członkowskich. Wspólna waluta wnosi do wspólnego rynku aspekt przejrzystości, umożliwiając konsumentom bezpośrednie porównywanie cen produktów i usług, a firmom łatwiejsze porównywanie kosztów.

Tworząc większe, bardziej elastyczne i zróżnicowane paneuropejskie rynki finansowe, wspólny rynek i wspólna waluta wpływają wspólnie na poprawę warunków finansowania zarówno dla obywateli, jak i przedsiębiorstw, a także zwiększają odporność UE na zewnętrzne wstrząsy finansowe. Na dalszą integrację gospodarki unijnej powinny też korzystnie wpłynąć inwestycje w sieci transeuropejskie oraz otwarcie rynków dla przemysłów sieciowych.

- **Wspólny rynek i społeczeństwo oparte na wiedzy:** wspólny rynek powinien zmierzać w kierunku poprawy funkcjonowania rynków produktów i usług wykorzystujących w dużym stopniu wiedzę i technologię. W tym celu należy stymulować dynamiczne, szybko rozwijające się sektory i tworzyć warunki sprzyjające innowacjom poprzez powstawanie rynków wiodących.

Rynki w dziedzinach, które są niezwykle istotne dla gospodarki opartej na wiedzy, jak np. telekomunikacja, są wciąż zbyt podzielone. Poważne przeszkody istnieją również w innych sektorach. Obniżenie kosztów, podniesienie jakości i zwiększenie pewności prawnej systemu ochrony praw własności intelektualnej oraz rozpowszechnienie zastosowania nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych na skalę ogólnoeuropejską będzie bardzo ważne w kontekście wykorzystania naszego potencjału w zakresie badań i innowacji.

Jednocześnie będziemy musieli zadbać o to, by przepisy nie niosły za sobą nadmiernych obciążeń administracyjnych, były elastyczne i wybiegające w przyszłość, tak aby umożliwiały przyszłe zmiany i wychodziły im naprzeciw.

- **Wspólny rynek i Europa oparta na dobrym prawodawstwie:** swój sukces wspólny rynek zawdzięcza między innymi spójnym i skutecznym przepisom. Stworzenie wspólnego rynku opierało się na uproszczeniu, polegającym na zastąpieniu wielu przepisów krajowych wspólnym prawodawstwem wspólnotowym. Zniesieniu barier towarzyszyło ustanowienie nowych przepisów poprzez harmonizację lub wzajemne uznanie przepisów krajowych, w tym między

innymi poszanowanie prawa pracy oraz przyjęcie przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony środowiska.

Wykorzystując zdobyte z czasem doświadczenie warto przyjrzeć się dziś, jak wygląda stosowanie tych przepisów i czy faktycznie odniosły one zamierzony skutek. Wspólny rynek przynosi korzyści tylko pod warunkiem właściwego stosowania zasad, wdrażania przepisów, przestrzegania ustanowionych praw, rozsądnych kosztów stosowania prawodawstwa i nienaruszania zasad np. poprzez zachowania antykonkurencyjne lub nielegalny handel.

Działania na rzecz lepszego stosowania przepisów wiążą się z nieustannym wysiłkiem. Wymagają ścisłej współpracy na poziomie krajowym i unijnym oraz między organami administracyjnymi państw członkowskich, również z wykorzystaniem technologii informacyjnych w takich obszarach jak usługi finansowe, konkurencja, prawo konsumenckie, sprawiedliwość, podatki, cła i ochrona porządku publicznego. Wymagają również krytycznej oceny istniejących przepisów z myślą o ich poprawie, umożliwiającej stwierdzenie, co się sprawdza a co nie, zbadanie możliwości zmniejszenia obciążeń administracyjnych i w reszcie wprowadzenie koniecznych zmian, między innymi poprzez uproszczenie lub uchylenie niektórych przepisów. Lepsze stosowanie i egzekwowanie prawa jest kluczowe z punktu widzenia przewidywalności i stabilności prawnej, tak ważnych dla konsumentów i przedsiębiorców działających na wspólnym rynku.

- **Wspólny rynek i Europa oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju:** wspólny rynek z jego czterema swobodami to katalizator zmian, pobudzający innowacje i wydajność produkcji, przyczyniający się w ten sposób do tworzenia nowych miejsc pracy i poprawy koniunktury, co jest źródłem dobrobytu i lepszej jakości życia. W ostatnich latach obywatele europejscy wyrażali jednak wiele obaw dotyczących widocznych niekorzystnych skutków globalizacji. Przewidywanie zmian dotyczących ludzi i sektorów gospodarki bezpośrednio dotkniętych otwarciem rynków i podążanie za tymi zmianami jest więc niezwykle istotne; jest to kwestia sprawiedliwości społecznej.

Obawy dotyczą również coraz większych zagrożeń dla środowiska naturalnego, których źródła tkwią w globalizacji i gwałtownym rozwoju gospodarki na całym świecie. Konieczne jest więc również zadbanie o to, by wspólny rynek podtrzymywał i wspierał wysokie standardy w zakresie ochrony środowiska. Skutkiem wprowadzenia tych standardów jest m.in. rozwój i szerokie zastosowanie technologii ochrony środowiska, dzięki którym przedsiębiorstwa europejskie, jako pionierzy w tej dziedzinie, zyskały przewagę konkurencyjną na rynkach światowych.

Jedynie poprzez uznanie społecznego i ekologicznego wymiaru wspólnego rynku można sprawić, że społeczeństwo zobaczy w nim środek do podniesienia jakości życia. Oba te obszary to inwestycje w przyszłość. Z otwarciem rynku należy więc łączyć rozwój regionalny, kwestię zatrudnienia, uczenie się przez całe życie, a także programy w zakresie praw socjalnych i ochrony środowiska, które umożliwią obywatelom, firmom i regionom przystosowanie się do zmian i czerpanie z nich korzyści.

- **Wspólny rynek otwarty na świat**, wyznaczający światowe standardy. Koniunktury w UE nie da się utrzymać, zamykając się w swoich granicach – wewnętrzną siłę należy wykorzystać na arenie międzynarodowej. Dzięki wspólnemu rynkowi Europa jest atrakcyjnym partnerem dla zagranicznych inwestorów i przedsiębiorstw.

Wspólny rynek pobudził rozwój zasad i norm w takich obszarach jak bezpieczeństwo produktów, ochrona środowiska, papiery wartościowe i ład korporacyjny, w ślad za którymi pojawiły się podobne normy na świecie. UE zyskuje w ten sposób możliwość wpływania na standardy światowe i dbania o to, by na całym świecie stosowano sprawiedliwe zasady handlu i inwestycji. W przyszłości wspólny rynek powinien być punktem wyjścia do ambitnego programu na skalę światową.

3. REALIZACJA KONCEPCJI WSPÓLNEGO RYNKU

Likwidowanie barier bez jednoczesnego wprowadzenia ram prawnych chroniących interesy publiczne w UE nie przełoży się na trwałą integrację.

Aby wspólny rynek mógł powstać i funkcjonować potrzeba było wielu instrumentów w różnych obszarach polityki takich jak rynek wewnętrzny, konkurencja, podatki i cła, by wymienić tylko kilka z nich. Ich wykorzystanie powinno być bardziej skuteczne i spójne. Należy kontynuować podjęte niedawno działania związane ze stosowaniem zasad lepszego stanowienia prawa, obejmujące przeprowadzanie ocen wpływu i konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz szukanie praktycznych rozwiązań kwestii związanych z wdrażaniem prawodawstwa (np. praktyczne rozwiązania zapobiegawcze lub dotyczące konkretnego problemu, narzędzia takie jak SOLVIT i sieci wsparcia, takie jak sieć europejskich centrów konsumenckich). Istniejący już zintegrowany rynek produktów będzie nadal wzmacniany. Przepisy dotyczące wszystkich sektorów będą systematycznie oceniane i poprawiane, tak aby wywierały pożądaną wpływ oraz aby ich stosowanie nie pociągało za sobą niepotrzebnych obciążeń administracyjnych ani kosztów.

W związku z rozwojem wspólnego rynku konieczne są następujące nowe formuły postępowania:

- **Podejście podkreślające rolę wywieranego wpływu i osiągniętych wyników:** o ile w przeszłości celem polityki wspólnego rynku było zlikwidowanie barier na granicach, głównie za pomocą przepisów prawnych, o tyle w przyszłości nacisk będzie położony na poprawę funkcjonowania rynków z myślą o obywatelach, konsumentach i przedsiębiorcach, mając na uwadze wspieranie konkurencyjnego otoczenia biznesu, w którym szanuje się wybór konsumenta i gdzie panuje odpowiedzialność za kwestie praw socjalnych i ochrony środowiska. UE powinna działać wtedy, gdy rynki nie spełniają oczekiwań i tam, gdzie jej wpływ będzie najsilniejszy. Powinna lepiej przewidywać zmiany strukturalne i oceniać ich skutki. Wymaga to następujących działań:
 - lepszej oceny potrzeb obywateli, konsumentów i przedsiębiorstw, nie tylko pod kątem gospodarczym lecz również pod kątem możliwości wyboru i stopnia zadowolenia;

- większej kontroli działania i wydajności rynku, zarówno na poziomie sektorów, jak i całej gospodarki, w tym za pomocą badań opracowanych dla konkretnych sektorów;
 - lepszej oceny wpływu, jaki dalsza integracja i otwieranie kolejnych sektorów dla konkurencji ma na kwestie socjalne, oraz oceny tego, jak krajowe i unijne programy spójności mogą pomóc w przewidywaniu zmian związanych z integracją gospodarczą i przystosowywaniu się do tych zmian.
- **Podejście bardziej skuteczne:** spójne i skuteczne stosowanie instrumentów politycznych w Europie liczącej 27 państw nie jest łatwe. Komisja będzie nadal pełniła rolę strażniczki traktatów, wykorzystując wszystkie dostępne jej środki, strzegąc gwarancji wzajemnego zaufania państw członkowskich. Będzie musiała uwzględnić rosnącą różnorodność Unii złożonej z 27 członków, wykorzystywać sprawdzone rozwiązania i budować zaufanie, na którym opiera się system wzajemnego akceptowania przepisów i zasad. Jednocześnie otoczenie prawne musi być na tyle elastyczne, aby pozwalało nadążać za coraz szybszym tempem zmian. W związku z tym należy zastosować zróżnicowany i elastyczny zestaw instrumentów, co oznacza między innymi:
- znalezienie równowagi z jednej strony między harmonizacją a wzajemnym uznawaniem przepisów, a z drugiej strony między stosowaniem dyrektyw i rozporządzeń poprzez dostosowanie danego instrumentu do pożądaných wyników;
 - opracowanie narzędzi uzupełniających działania legislacyjne, jak np. działania agencji, wskazówki, wymiana sprawdzonych rozwiązań, działania samoregulacyjne i współpraca w zakresie nowych przepisów;
 - zwiększenie wysiłków na rzecz uproszczenia i unowocześnienia istniejącego prawodawstwa, również za pomocą tzw. *screeningu* przepisów krajowych i mechanizmów współpracy, takich jak te zaproponowane w dyrektywie o usługach;
 - aktywne egzekwowanie przepisów z obszaru konkurencji;
 - lepsze stosowanie i egzekwowanie prawa UE między innymi poprzez bardziej skuteczne stosowanie procedur dotyczących naruszenia przepisów oraz promowanie pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów.
- **Większa decentralizacja i silniejsze powiązania wewnętrzne:** same instytucje UE nie zagwarantują sukcesu wspólnego rynku. Musimy ponownie przeanalizować możliwości zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron i zwiększyć poczucie odpowiedzialności za wspólny rynek w państwach członkowskich. Przykładowe działania obejmują:
- wzmocnienie roli krajowych organów regulacyjnych oraz poprawę współpracy i kontaktów między organami administracyjnymi, sądowymi i regulacyjnymi wszystkich państw członkowskich;

- wspieranie lepszej koordynacji działań między organami odpowiedzialnymi za różne aspekty wspólnego rynku na poziomie krajowym, a także między organami krajowymi i unijnymi.
- **Odpowiedź na tendencje globalizacyjne:** UE musi myśleć kategoriami globalnymi – dzięki sprawnie działającemu wspólnemu rynkowi Europa może rywalizować na światowych rynkach i czerpać korzyści z globalizacji. Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji utworzono po to, aby osłabić wpływ niekorzystnych zmian zachodzących w światowym handlu. Priorytety wspólnego rynku muszą uwzględniać kwestie o wymiarze ogólnoswiatowym, takie jak negocjacje w sprawie handlu prowadzone w ramach rundy dauhańskiej i niedawne handlowe negocjacje dwustronne. Należy również:
 - połączyć politykę wspólnego rynku z polityką sąsiedztwa;
 - częściej porównywać zasady przyjęte w UE z praktykami stosowanymi w krajach nienależących do Unii;
 - prowadzić bardziej systematyczną kontrolę cen importowych i konsumpcyjnych, aby sprawdzić, czy na otwarciu światowych rynków korzystają konsumenci;
 - popierać większą globalną spójność w zakresie przepisów, w tym przyjmowanie w stosownych przypadkach standardów europejskich, za pośrednictwem organizacji międzynarodowych i umów dwustronnych;
 - wspierać współpracę międzynarodową europejskich organów nadzorczych i organów regulacyjnych sektora prywatnego uczestniczących w stanowieniu prawa;
 - zacieśniać współpracę dwustronną w zakresie działań regulacyjnych z najważniejszymi partnerami handlowymi Unii.
- **Łatwiejszy dostęp i lepsza polityka informacyjna:** obywatele, firmy, władze lokalne i regionalne muszą być w stanie zrozumieć liczne możliwości, jakie niesie ze sobą wspólny rynek, oraz móc w nie inwestować. Powinni otrzymywać jasne odpowiedzi na swoje pytania i problemy. Wiele można zrobić na rzecz poprawy komunikacji społecznej i nagłośnienia szans, jakie oferuje bardziej zintegrowana Europa. Przykładowe działania obejmują:
 - zachęcanie państw członkowskich oraz władz lokalnych lub regionalnych do opracowania kampanii informacyjnych;
 - skuteczniejsze wykorzystanie źródeł informacji o wspólnym rynku i lepsze informowanie o ich roli;
 - ułatwienie małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do punktów kompleksowej obsługi;
 - umożliwianie konsumentom wspólnego dochodzenia zadośćuczynienia na drodze prawnej, jeżeli koszty działań indywidualnych przewyższyłyby spodziewane korzyści;

- ukierunkowane szkolenia wysokich urzędników na szczeblu krajowym;
- zrewidowanie roli oddziałów reprezentacji Komisji w państwach członkowskich.

4. PODSUMOWANIE

Wspólny rynek otwiera dziś możliwości, dzięki którym Europejczycy będą mogli sprostać wyzwaniom XXI w. i skorzystać na globalizacji. W najbliższych miesiącach przeprowadzona zostanie bardziej szczegółowa analiza sposobów realizacji wizji wspólnego rynku na miarę XXI w.

Pełen przegląd rynku wewnętrznego zostanie ukończony jesienią 2007 r. Będzie się na niego składać ocena dotychczasowych zdobyczy wspólnego rynku oraz analiza zarówno tego, co okazało się sukcesem, jak i tego, co stało na drodze do pełnego skorzystania z dobrodziejstw integracji rynków. W dużej mierze przegląd skoncentruje się na tym, co należy zmienić lub zrobić inaczej, aby w przyszłości polityka wspólnego rynku pozwoliła na takie wykorzystanie i kształtowanie globalizacji, jakie akceptują obywatele UE. W miarę możliwości przegląd będzie obejmował praktyczne propozycje, a w koniecznych przypadkach również konkretne wnioski legislacyjne. Jeśli nie będzie to możliwe, zaproponowane zostaną kroki i harmonogram działań wiodących do konkretnych wniosków.

Przeгляд będzie oparty na badaniach i analizach przeprowadzonych przez Komisję. Na wstępie zbadane zostaną instrumenty i metody pracy wykorzystywane do tej pory do tworzenia wspólnego rynku w celu oceny ich skuteczności i podjęcia decyzji o zmianach, jakie mogą być konieczne w przyszłości. Dokładna analiza obejmie także sposoby poprawy nadzoru rynku. W przygotowaniu jest również kilka inicjatyw prawodawczych w obszarze praw konsumenta, służby zdrowia, rynków produktów, praw własności intelektualnej i organów normalizacyjnych. Stanowią one część obecnego przeglądu i będą całkowicie spójne z koncepcją przedstawioną w niniejszym sprawozdaniu okresowym.

Zaproponowany harmonogram ułożono tak, by dać czas na szczegółowe dyskusje w różnych składach Rady oraz między instytucjami UE, tak aby przed wiosennym szczytem Rady Europejskiej (2008) były gotowe jasne wnioski dotyczące dalszych działań. Wnioski i propozycje przedstawione w sprawozdaniu oraz uzyskane w wyniku oceny realiów społecznych powinny zostać wykorzystane również podczas ponownej oceny europejskich wytycznych dotyczących wzrostu gospodarczego i miejsc pracy w kontekście strategii lizbońskiej.

Wspólny rynek jest środkiem, a nie celem samym w sobie. Jest to środek umożliwiający obywatelom, konsumentom i przedsiębiorstwom w UE jak najlepsze skorzystanie z możliwości, jakie oferuje bardziej otwarta i zintegrowana UE. Jest to sposób na wsparcie interesów obywateli europejskich w dobie globalizacji poprzez wzmocnienie Europy i zwiększenie jej oddziaływania w skali całego świata. Jest to wreszcie narzędzie umożliwiające kierowanie wzrostem gospodarczym i prowadzące do konkurencyjnej i otwartej Europy, Europy dynamicznych rynków i dobrych stosunków handlowych, które mogą się przełożyć na solidarność, wysoki poziom zatrudnienia, powszechny dostęp do usług użyteczności publicznej, wysokie normy w zakresie praw socjalnych i ochrony środowiska oraz duże inwestycje w badania i edukację z myślą o przyszłości. Jesienne sprawozdanie Komisji ujmie powyższe cele w strategię działania, aby umożliwić powstanie wspólnego rynku na miarę XXI wieku.

ZAŁĄCZNIK: DOTYCHCZASOWE ZDOBYCZE WSPÓLNEGO RYNKU

Od chwili powstania Wspólnota Europejska dążyła do utworzenia wspólnego rynku. Pierwszym krokiem na tej drodze była pełna unia celna, czyli całkowite zniesienie ceł w handlu między państwami członkowskimi, utworzona w lipcu 1968 r.

W oparciu o te osiągnięcia rozpoczęto realizację projektu jednolitego rynku. Jego początek wiąże się z planem przedstawionym przez Komisję w 1985 r. i przyjętym przez państwa członkowskie w Jednolitym akcie europejskim z 1986 r., w którym dzień 31 grudnia 1992 r. ogłoszono dniem zniesienia wewnętrznych granic UE, umożliwiając swobodny przepływ osób, towarów, usług i kapitału.

Dziesięć lat później Komisja sporządziła dokładną ocenę, w której prześledziła postęp osiągnięty od chwili otwarcia granic 1 stycznia 1993 r. i przedstawiła podsumowanie zdobyczy wewnętrznego rynku UE w okresie 1992–2002 [SEC(2002) 1417].

Analiza wpływu wspólnego rynku na gospodarkę została ostatnio zaktualizowana w dokumencie opublikowanym przez Dyрекcję Generalną ds. Ekonomicznych i Finansowych Komisji Europejskiej (*European Economy Economic Papers*, nr 271, styczeń 2007). Opinie i doświadczenia obywateli i przedsiębiorstw europejskich poznano również dzięki najnowszym badaniom Eurobarometru.

Poniżej zilustrowano korzyści, jakie przyniosło ukończenie budowy europejskiego wspólnego rynku.

(1) Wspólny rynek UE – korzyści dla obywateli

- Wzrost poziomu dobrobytu o 480 EUR na mieszkańca w 2006 r. w porównaniu z okresem sprzed powstania wspólnego rynku, co odpowiada 2,2 % wzrostu PKB w okresie 1992–2006.
- Możliwość studiowania za granicą, co 84 % obywateli UE uważa za zaletę. Dzięki programowi Erasmus 1,2 mln młodych ludzi odbyło część studiów w innym państwie członkowskim.
- Możliwość podróżowania do innych państw członkowskich. Większość obywateli państw członkowskich (72 %) uważa, że podróżowanie w granicach UE jest łatwiejsze niż 10 lat wcześniej, szczególnie w krajach należących do układu z Schengen.
- Prawo do podjęcia pracy i zamieszkania za granicą. Pomimo obecnych tymczasowych ograniczeń możliwość pracy w innym państwie członkowskim jest postrzegana pozytywnie przez 70 % obywateli europejskich. Ponad 15 mln obywateli UE wyjechało do innego państwa członkowskiego, aby podjąć tam pracę lub cieszyć się emeryturą. W nowym miejscu zamieszkania mogą korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego. Europejscy pracownicy migrujący mają prawo do równego traktowania w zakresie zatrudnienia, wynagrodzeń i innych warunków pracy, jak również do korzystania z opieki społecznej i ulg podatkowych. Mogą im towarzyszyć członkowie rodzin bez względu na obywatelstwo. Wprowadzenie europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego ułatwiło zwrot kosztów za leczenie podczas tymczasowego pobytu w innym

państwie członkowskim. Istnieje wiele przepisów i programów ułatwiających mobilność naukowców i gwarantujących automatyczne uznanie kwalifikacji w wielu zawodach, np. architekt, położna, farmaceuta, lekarz, pielęgniarka, stomatolog i lekarz weterynarii.

- Większy wybór produktów i usług wysokiej jakości. Trzech na czterech Europejczyków (75 %) uważa, że umożliwienie handlu towarami zagranicznymi i krajowymi na tych samych warunkach odniosło dobry skutek. 73% jest zdania, że wspólny rynek przyczynił się do zwiększenia asortymentu towarów i usług. Wprowadzenie euro ułatwiło porównywanie cen w różnych krajach.
- W wielu przypadkach obniżenie cen towarów i produktów spożywczych dzięki otwarciu rynków krajowych i związanej z tym zwiększonej konkurencji. Zdaniem 67% obywateli europejskich wzrost konkurencji w takich obszarach jak transport, telekomunikacja, bankowość i ubezpieczenia jest korzystnym zjawiskiem. W obszarze telekomunikacji przepisy dotyczące konkurencji pobudziły rozwój nowoczesnych, innowacyjnych usług oraz rozbudowę sieci usług szerokopasmowych, do których ma dziś dostęp 85 % mieszkańców UE. Między 2000 i 2006 r. ceny krajowych i międzynarodowych połączeń telefonicznych dyktowane przez krajowych monopolistów spadły średnio o ponad 40 % między.
- Robiąc zakupy za granicą, klienci mogą bez przeszkód korzystać z praw ochrony konsumenta. Większość obywateli (53 %) uważa, że przepisy dotyczące rynku wewnętrznego poprawiły poziom ochrony konsumenta w UE. Wprowadzono szczegółowe przepisy zapewniające wysokie wymagania co do bezpieczeństwa produktów, przeciwdziałające wprowadzającym w błąd reklamom i nieuczciwym klauzulom w umowach i zwalczające takie praktyki, określające prawa pasażerów samolotów i określające zasady otwierania rachunków bankowych w innych państwach członkowskich.
- Dzięki bardziej przejrzystym i konkurencyjnym zasadom przetargów publicznych władze krajowe mogą zaoszczędzić środki i przeznaczyć je na działania priorytetowe, takie jak ochrona zdrowia i edukacja. Przykładowo koszty taboru kolejowego spadły o 40 %.

(2) Wspólny rynek UE – korzyści dla przedsiębiorstw

- Wspólny rynek obejmujący prawie 500 mln ludzi umożliwia większym przedsiębiorstwom wykorzystanie ogromnego efektu skali. Małe i średnie przedsiębiorstwa korzystają natomiast z nowych rynków eksportowych, które wcześniej były dla nich nieosiągalne z uwagi na wysokie koszty i skomplikowane formalności.
- Łatwiejszy handel transgraniczny w UE. Zlikwidowanie biurokracji na granicach i powszechność euro skróciły terminy dostaw i obniżyły koszty. Przed zniesieniem granic sam system podatkowy narzucał wystawianie 60 mln dokumentów odprawy celnej rocznie. Dziś nie są one już potrzebne. Stosowanie zasady wzajemnego uznawania oznacza również, że w większości przypadków, nawet jeśli brak jest harmonizacji przepisów technicznych lub innych zasad, przedsiębiorstwa potrzebują tylko jednego zaświadczenia – z własnego państwa członkowskiego – aby móc dostarczyć towar lub usługę do każdego kraju UE.

Narzędzia służące rozwiązywaniu problemów, takie jak SOLVIT, dostarczają odpowiedzi na wszelkie pytania dotyczące handlu transgranicznego.

- Łatwiejszy start na polu działalności gospodarczej i kupowania przedsiębiorstw. Sieci, takie jak europejskie sieci wsparcia przedsiębiorstw, służą pomocą przedsiębiorcom chcącym rozpocząć działalność w którymkolwiek państwie członkowskim. Europejska polityka regionalna bezpośrednio wiąże się z rozwojem usług wsparcia gospodarczego dla MŚP w takich obszarach jak dostęp do finansowania, zarządzanie i marketing. Unijne przepisy w zakresie konkurencji gwarantują równe szanse pod względem połączeń i przejęć w UE. Dzięki powołaniu „spółki europejskiej” prostsze są dziś również połączenia przedsiębiorstw europejskich zarejestrowanych w różnych państwach członkowskich.
- Rozpowszechnienie europejskich standardów i etykiet. Dzięki wysiłkom na rzecz harmonizacji technicznej i staraniom organów normalizacyjnych towary spełniające wymagane normy mogą być bez przeszkód przewożone w obrębie wspólnego rynku. Umożliwia to firmom dostęp do całego unijnego rynku, upraszcza procedury i obniża koszty, jak również gwarantuje interoperacyjność techniczną i wysokie standardy bezpieczeństwa.
- Nowe źródła zleceń i finansowania. Dzięki otwartym przetargom publicznym przedsiębiorstwa mogą dziś ubiegać się o zlecenia na dostawy towarów i usług dla administracji publicznej w innych państwach członkowskich.
- Zarówno duże przedsiębiorstwa, jak i drobni klienci, skorzystali na niższych kosztach usług telekomunikacyjnych oraz niższych cenach energii elektrycznej w tych państwach członkowskich, gdzie sektory te otwarto dla konkurencji.
- Przedsiębiorstwa odniosą kolejne korzyści z ukończenia realizacji planu działań w zakresie usług finansowych, dzięki któremu wszystkie rodzaje przedsiębiorstw zyskają dostęp do tańszego finansowania, a spółki notowane na giełdzie, chcąc podwyższyć kapitał, nie będą musiały stosować 27 różnych rodzajów przepisów krajowych.